

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

KLASA 80 (6)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1. MAJA 1926.

PATENTNI SPIS BR. 3626.

Speranza Seaille née Calogiropoulos, Paris.

Postupak za dobijanje poliranih površina od cementa.

Prijava od 12 juna 1924.

Važi od 1 marta 1925.

Traženo pravo prvenstva od 16 juna 1923 (Francuska).

Ovaj pronalazak ima za predmet postupak za izradu predmeta od cementa armiranog ili ne, ili vlaknaste strukture dobijene dodavanjem azbesta ili kakvim drugim poznatim sredstvima, koja imaju površinu po izgledu poliranu ili gledjosanu, sličnu površini keramičkih predmeta. Ovaj je rezultat dobijen na hladno bez dodavanja lepa, bez laka i bez premazivanja.

Postupak se sastoji u izlivanju cementa na jednu gledjosanu poliranu površinu, tako da se posle uzimanja oblika i prvog stvrdnjavanja dobijaju samo gledjosane ili samo polirane površine cementa. Postupak je ostvaren najbolje sa aluminijumnim cementima brzog stvrdnjavanja.

Uredjaj za ostvarenje postupka sastoji se od kalupa, čiji su zidovi načinjeni od materijala koji po svojoj prirodi ili posle prigodnog postupanja imaju što je moguće potpunije poliranu ili gledjosanu površinu, na primer površine od stakla prigodnog oblika, od pečene zemlje ili od metala prevučenog gledjom, glatke keramike, mermera, mika ili još poliraneog metala i t. d.

Kalup se može još načiniti ili postaviti sa plastičnijim prečuktima kao linoleumi, celuloidi, kolodium, materije od koje se spravljaju fotografski filmovi i uopšte slični produkti.

Može se u tu svrhu upotrebiti još i kakva čvrsta materija prevučena prigodnim lakom, kao celuloidom, acetatom celuloze i t. d. što je naročito korisno za kalupe složenih oblika, koji se tada mogu izvesti na koji poznat način naročito od gipse. Mogu se još postići odlični rezultati pokrivanjem kalupa

sa tankim metalnim listovima (kao kalajna hartija).

U tako načinjen kalup uvodi se aluminijumni cement pogodnog stanja i sastava, prema obliku kalupa i namenjenosti predmeta. Stanje se menja od malo plastičnog maltera do vrlo tečnog maltera i sastav ide od čistog cementa i masnog maltera do betona i vrlo prostog šljunke, prosto prema otpornosti i izgleda, koji se žele dobiti.

U najviše slučajeva izrada se može izvršiti u slojevima, površni sloj tanak i mastan, a ispunjavanje od manje ili više grubog materijala.

Kad je materijal smešten u kalup otpravljaju se vazdušni mehurovi na površini bilo vibracijom bilo učestanim potresima, bilo pomoću bezvazdušnog prostora, bilo pomoću oba načina ujedno. Mogu se takodje primeniti poznati postupci kao pritisak, nabijanje i t. d., ali ovo nije ni najmanje neophodno.

Tada se ostavlja da se u kalupu izvrši uzimanje oblika i prvo stvrdnjavanje i dobijaju se po vadjanju iz kalupa predmeti sa površinom, čiji izgled odaje gledj ili polituru sličnu onoj na zidu kalupa, tako, da na primer ploča izlivena na staklenoj osnovi izgledaće, po skidanju stakla, za nekog neupućenog, kao da je još pokrivena staklom s tim preimućtvom, što se nedostaci, koji posljaju u dubini usled površnosti gledja ne vide kao što biva kod stakla ili kod debelog laka.

Postupak se primenjuje sa cementom fine kakvoće ili koje bilo marke. Ali je nadjeno da se upotrebom aluminijumovog cementa sa brzim stvrdnjavanjem, pod opisanim uslovima,

dobijaju predmeti tako osobitog izgleda, čvrstine i trajnosti da mogu konkurisati staklu, kristalu, tvrdom ugljanim kamenu i t. d., tako da postupak ostvaren sa aluminijumovim cementom dozvoljava dobijanje jednog novog tehničkog proizvoda do sad nepoznatog, tim pre što se vadenje iz kalupa može izvršiti posle nekoliko časova upotrebom savršene gledji, što dozvoljava čestu upotrebu kalupa i postizavanje vrlo pogodne cene koštanja.

Moguće je dodati prigodne boje aluminijumovom cementu a da se ne škodi rezultatu i kakvoći površine bilo u sloju najpre izlivenom tankom površinom bilo u celoj masi.

Utvrđeno je takodje da ako se površina kalupa ukrasi prigodnim bojama rasporedjenim u vodi, bilo čistih bilo još i bolje pomešanih pre upotrebe sa izvesnom količinom aluminijumovog cementa, vodom i eventualno finim peskom, dobija se ukrašena površina koja može imati svaku željenu finoću šara i ukrasa. U ovom je slučaju korisno posuti suvim cementom obojenu površinu pre livenja da bi se izbeglo kvarenje i brljanje boja.

Može se takodje izmešati boja sa aluminijumovim cementom i postupati posipanjem na suvo, koje se posle pokriva tečnim cementom ili malterom. Najzad se može primeniti poznati postupak izrade kocki od cementa pomoću matrica ili pregrada, koje se ispunjavaju smesom od cementa i boje, ali treba istaći da je ovde moguće: 1. dobiti odmah poliranu površinu, 2. savršeni izgled i kvalitet bez pritiska i nabijanja.

Najzad jedan interesantan postupak sastoji se i u nameštanju u kalup dekorativnih delova i ranije pripremljenih, bilo opisanim postupkom, bilo izradjenih od kakvog bilo ukrasnog materijala (mermer, keramika, pečena glina, metana i t. d.), i lijevanju cementa za ispunu koji će istaći na poliranoj i gledjosojoj osnovi tako umetnute delove sa jednom novom dekorativnom izradom.

Osnova može biti jednostavna ili po volji obojena ili po potrebi ukrašena gore opisanim sredstvima, što dozvoljava da se mozaički delovi ograniče na njihovu ukrasnu ulogu, a da nije potrebno ukrašavanje cele površine pošto će sama osnova prostim livenjem, imati prigodno ukrasan izraz.

Gore opisani postupak omogućava izradu mnogobrojnih industriskih ili umetničkih produkata, od kojih se mogu pomenuti:

1. Dobijanje veštačkih kamena za građenje poliranog ili gledjosanog ukrasa, bilo tankim slojem pod masom drugog sastava, bilo homogenom masom.

2. Primena za dobijanje krajnjeg izgleda kod predmeta iz izlivenog cementa kao kasa, ograda, svetnjaka i t. d.

2. Dobijanje ploča za pokrivanje veće ili manje debljine, da bi se zamenio mermer, škriljac, gips i t. d.

4. Dobijanje kocki za palosanje ili kaldrisanje.

5. Dobijanje površina, koje nose natpise i crteže da bi se zamenile limane ploče od gledjosanog metala.

6. Promene kod umetničkog ukrašavanja za dobijanje produkata otpornosti i kvaliteta neupotrebljivo većih no kod do sad poznatih postupaka za freske.

Sve ove primene gore opisanog postupka daju zadovoljavajuće rezultate sa cementima uopšte ali osobito izvrsne sa aluminijumovim cementom.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za dobijanje predmeta od cementa sa polirenom ili gledjosanom površinom naznačen time, što se sastoji u izlivanju cementa na kakvu poliranu ili gledjosanu površinu.

2. Uredjaj za postizavanje postupka koji podrazumeva kalupe sa krutim zidovima naznačen time, što su zidovi kalupa od stakla, pečene zemlje, porcelana ili gledjosanog metala, mermera, mika, ugljanog metala ili sličnih materijala ili sa plastičnim ili premanim zidovima kao celuloid, acetat celuloze, listovi metalnih hartija, kao kalajna hartija i druge.

3. Postupak prema zahtevu 1, naznačen time, što otklanjanje vazdušnih mehurića iz kalupa biva i učestanim udarcima, vibracijama i stavljanjem pod razredjen prostor, celine ili delimično, sa ili bez pritiska i nabijanja.

4. Način za postizavanje postupka naznačen time, što se upotrebljava aluminijumski cement sa brzim stvrdnjavanjem za dobijanje produkata trajnosti, poliranja ili gledji kakvoće, koja se ne može dobiti sa običnim cementom.

5. Postupak po zahtevima 1 do 4, naznačen time, što se upotrebljavaju boje, pomešane ili sa cementom, stavljene na površinu kalupa i prenete prostim činom livenja na cement za dobijanje stakla na cementu željene finoće i svi poznati utisci, ukrasne boje, crteži ili freske.

6. Postupak po zahtevima 1—5, naznačen time, što primenjuju umetnuti elementi na gledjosanu ili poliranu osnovu, ukrašenu tli ne prostim prostim izlivanjem za dobijanje jef-tinih dekorativnih ploča, delimično mozaika.